

NIEUWSBRIEF STICHTING 'DE GRIJPVOGEL'

Correspondentieadressen: Bovenweg 67, 8421DC Oldeberkoop en info@stichtingdegrijpvogel.nl
Kamer van Koophandel 54603854 Bankrekeningnummer NL71 TRIO 0254 6683 80

Nummer 51/december 2016

De tijd waarin wij leven vraagt steeds meer om het nemen van vrije (sociale) initiatieven van mensen, individueel en gezamenlijk. De Stichting De Grijpvogel is in deze geest opgericht, neemt zelf initiatieven en bevordert en ondersteunt het nemen van initiatieven door anderen. De overwegend kleinschalige initiatieven kunnen economisch van karakter zijn, dan wel sociaal-politiek of cultureel in brede zin (kunst, literatuur, filosofie, educatie e.d.). Nieuwsbrieven van de Stichting 'De Grijpvogel' beogen geïnteresseerden te informeren over wetenswaardigheden in dit verband. Reacties worden beslist op prijs gesteld en er bestaat geen enkel bezwaar tegen het doorsturen van de nieuwsbrieven aan andere (potentieel) geïnteresseerden. Deze nieuwsbrieven worden gepubliceerd op de website van de Stichting de Grijpvogel www.stichtingdegrijpvogel.nl en op de website van de werkgroep 'Bekiek et mar': <http://www.bekieketmar.nl/category/eigenhied/nieuwsbrief-grijpvogel/> 'Door & voor inwoners en genieters van de Stellingwerven'. De nieuwsbrieven zijn gratis te ontvangen. Donaties ter ondersteuning van het werk van de stichting zijn altijd welkom.

1. KORTE SAMENVATTING VAN DEZE NIEUWSBRIEF

In deze nieuwsbrief:

- Kerstwandeling met kerstverhaal van Karst Berkenbosch vanuit Hotel Lunia in Oldeberkoop op Eerste Kerstdag;
- Voortgang project 'Wonen op de Bult' in Oldeberkoop;
- Manuscript met als werktitel 'De diepzinnige gemeentewapens van de Stellingwerven';
- Het publieke kunstwerk 'Veenarbeidersgezin' in Haulerwijk van Maria van Everdingen (1978).

2. KERSTWANDELING MET KERSTVERHAAL VAN KARST BERKENBOSCH OP EERSTE KERSTDAG

Op 25 december 2016 zal weer de al bijna traditionele Kerstwandeling plaats vinden onder (bege)leiding van Karst A. Berkenbosch. Het is een wandeling van ca. 10 km met een onderbreking voor koffie, kerststol en een prachtig door Karst geschreven en voorgedragen kerstverhaal.

Het vertrek van Lunia naar het startpunt van de wandeling is om 10.00 uur. De wandelaars zijn naar verwachting terug in Lunia om ongeveer 13.30 uur. Deelnamekosten bedragen € 6,00 p.p.

De deelnemers krijgen een boekje met het verhaal. Op het voorblad is weer een illustratie opgenomen van beeldend kunstenaar Liduin van Noord. Deze illustratie is als schilderijtje ook te koop. Het bedrag van het hoogste bod komt ten goede aan het project van Kim Linse en haar dochter River. Zij gaan in februari 2017 naar Equador, de Galapagos-eilanden voor ontwikkelingswerk. Daar zullen ze een kleuterschool financieel ondersteunen. Ze zijn al geruime tijd bezig geld op te halen om deze school in staat te stellen extra werkmateriaal te kopen. Met allerlei kleinere en wat grotere projecten is er al flink wat geld vergaard. Maar....er kan beslist nog meer bij. Men heeft het daar heel hard nodig.

Wie dit prachtige doel wil steunen, kan een bod uitbrengen op dit schilderijtje van beeldend kunstenaar Liduin van Noord. Zij heeft dit belangeloos ter beschikking gesteld voor het initiatief van River en Kim.

De Lunia-kerstwandeling is een coproductie van schrijver en verteller Karst A. Berkenbosch, Hotel Lunia, beeldend kunstenaar Liduin van Noord en de Stichting de Grijpvogel.

3. VOORTGANG PROJECT 'WONEN OP DE BULT' IN OLDEBERKOOP

Hieronder een korte samenvatting van de 22^e nieuwsbrief van de Projectgroep 'Wonen op de Bult'. De volledige nieuwsbrief is te lezen op de website van de projectgroep www.wonenopdebult.nl. Daar kan ook de geluidsopname van de vergadering van de raadscommissie worden beluisterd.

Raadscommissie Ruimte kiest voor collegelij

Op 6 december jl. heeft de Raadscommissie Ruimte de mededeling van het College van B&W van 8 november 2016 besproken over de te volgen procedure voor de invulling van de bouwplannen voor het Blughut-terrein. Het college stelde het volgende voor:

- De onderhandelingen te starten met Zethoven Bouwplangroep waarbij een termijn van drie maanden wordt aangehouden. Daarna wordt over de uitkomst van de onderhandelingen door het college besloten.
- Indien geen overeenstemming wordt bereikt, worden de onderhandelingen opgestart met Stichting De Grijpvogel, wederom met een termijn van drie maanden. Daarna wordt over de uitkomst van de onderhandelingen door het college besloten.
- Indien beide onderhandelingen niet tot overeenstemming leiden, als gemeente zelf de kavels uit te geven.

Van het inspreekrecht werd gebruik gemaakt door Plaatselijk Belangvoorzitter Esther Veenhouwer en projectontwikkelaar Daan Zethoven.

De toehoorders konden vaststellen dat de meerderheid in de raadscommissie (en dus in de gemeenteraad) zich aansluit bij de lijn van het College van B&W. Op korte termijn kan het college het voorgenomen besluit omzetten in het definitieve besluit, zoals hierboven genoemd. Dit voorgenomen besluit van het College van B&W van 8 november 2016 komt in essentie overeen met het collegebesluit van 14 februari 2012 en de herbevestiging daarvan op 9 december 2014.

Op het eerste oog lijkt het er daarmee op dat de race tussen beide plannen hiermee gelopen is. Het is echter de vraag of dat het geval is *aangezien het plan van de Zethoven Bouwplangroep anders dan de wethouder, de voorzitter van het bestuur van Plaatselijk Belang Oldeberkoop en Daan Zethoven zelf doen voorkomen, niet aan de belangrijkste voorwaarden voldoet*. Het zou overigens wel te betreuren zijn indien vele senioren de komende jaren tegen hun zin in Oldeberkoop zouden moeten verlaten. Volgens wethouder Sierd de Boer zouden er afspraken zijn gemaakt over de wijze van behandeling in de Commissie Ruimte. Daarin paste geen inhoudelijke discussie dan wel het stellen van inhoudelijke vragen, aldus de wethouder. De vele inhoudelijke vragen van met name PvdA-raadslid mw. Fimke Hijlkema bleven daardoor onbeantwoord.

Een aantal leden van de Vereniging Plaatselijk Belang Oldeberkoop heeft de najaars-ledenvergadering van 30 november 2016 bijgewoond en eveneens de vergadering van de Commissie Ruimte op 6 december 2016. Zij hebben de stellige indruk dat op 30 november uit de mond van de PB-voorzitter nog de 'onafhankelijke opstelling' klonk, die al zeker drie jaar door het PB-bestuur is ingenomen. Op 6 december 2016 werd door de PB-voorzitter een onomwonden ondersteuning aan het plan Zethoven gegeven, aangezien dat plan volgens het PB-bestuur aan alle eisen zou voldoen. Het College zal nu naar verwachting op korte termijn besluiten met de Zethoven Bouwplangroep de onderhandelingen te starten. In dit verband zijn de volgende constatering opmerkelijk:

- Het plan voldoet NIET aan alle ruimtelijke randvoorwaarden (burea Bügel Hajema);

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

- Het plan is NIET toetsbaar op beeldkwaliteit (Bügel Hajema) aangezien er nog geen schetsontwerpen zijn gemaakt; volgens een gemeenteraadslid is slechts een wit gedrocht zichtbaar.
- De marktvaag is slechts ingeschat en NIET concreet gemaakt; er zijn nog geen potentiële kopers;
- De financiële onderbouwing is NIET openbaar gemaakt en in dit verband heel onduidelijk. Is er wel sprake van enige 'dekking'?

De procedure die het college aan de raadsleden heeft voorgesteld lijkt wat merkwaardig en toch niet helemaal goed doordacht. Vooral in het geval er geen overeenstemming wordt bereikt met de Zethoven Bouwplangroep. Dan wil de gemeente de onderhandelingen vervolgen met een partij die een plan heeft ingediend dat buiten het eigen kader van het college valt. Het Plan Da's Berkoop is immers niet specifiek bedoeld voor het zogenaamde hogere segment. Kan de gemeente dan zo maar ineens een draai maken?

Ongeacht hoe men de kwaliteit van het gevolgde en te vervolgen democratische proces waardeert, de tijd zal het leren wat er uiteindelijk op het Blughut-terrein zal worden gerealiseerd. De projectgroep wacht nu af hoe het proces verder gaat verlopen.

4. MANUSCRIPT MET ALS WERKTITEL 'DE DIEPZINNIGE GEMEENTEWAPENS VAN DE STELLINGWERVEN

In de afgelopen jaren zijn in het merendeel van de 50 nieuwsbrieven van de Stichting de Grijpvogel bijdragen opgenomen over de gemeentewapens van de beide Stellingwerpen. Daarnaast zijn in het tijdschrift 'De Ovend' van de Stellingwerper Schrieversronte' diverse artikelen gepubliceerd over ditzelfde onderwerp.

Het verzamelde en op schrift gestelde materiaal is van een zodanige omvang dat een publicatie in de vorm van een boekwerk niet kan uitblijven.

Inmiddels is er een manuscript in wording. Publicatie ervan zou misschien in het komende jaar 2017 kunnen plaats vinden. Er heeft al een eerste contact plaats gevonden met een mogelijke uitgever.

De voorlopige inhoudsopgave (die nog kan veranderen) is als volgt:

Voorwoord en Inleiding

Hoofdstuk 1: *Het huidige gemeentewapen van Ooststellingwerf*

1. Gedicht 'Oons waopen' van H.J. Bergveld
2. Oud-burgemeester Bontekoe 'vader' van het huidige gemeentewapen
3. Keramisten Anno Smith en Kees Hoogendam

Hoofdstuk 2: *Het huidige wapen van Weststellingwerf*

Hoofdstuk 3: *Wapens van Oost- en Weststellingwerf vergeleken*

Hoofdstuk 4: *Speurtocht naar oorsprong en betekenis van de griffioen*

1. Inleiding
2. Hybridische symbooldieren
3. Sagen, volksverhalen en andere vertellingen
4. Een voorbeeld in vroege literatuur: Roemer Pieterszoon Visscher
5. Middeleeuwen
6. Twijfel of zekerheid
7. Vroegere cultuurperioden
8. De griffioen en de Cherubijnen

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

9. Enkele voorlopige(!) conclusies

Hoofdstuk 5: *De gemeentewapens van de Stellingwerven preciezer bekeken*

1. De kronen met parels en edelstenen
2. De rode bal met gouden zespuntige ster (Ooststellingwerf)
3. De rode bal met zilveren vijfpuntige ster (Weststellingwerf)
4. De afbeeldingen van de rode bal ('penning') vóór 1962
5. Aanduidingen voor de rode bal ('penning') vanaf begin 19^e eeuw
6. Zienswijzen van de Fryske Rie foar Heraldyk
7. Zonnewiel/zonnerad en zespuntige ster in geveltekens en wapens
8. De 'Van Batenborgh Stichting'
9. De zesster in Friesland
10. De zeven oude planeten
11. Wel of geen groene grasgrond
12. Gestrekte of gekromde voorpoot
13. De staart
14. De griffioen en de rode bal met ster onlosmakelijk met elkaar verbonden

Hoofdstuk 6: *Gemeentewapen en gemeentevlag*

1. De huidige afbeelding van wapen en vlag van de gemeente Ooststellingwerf en andere uitingen
2. De huidige vlag van Weststellingwerf
3. Hoge Raad van Adel
4. Fryske Rie foar Heraldyk
5. De ontwerpen van Mr. G.A. Bontekoe
6. Gemeentewapen in raadzaal Weststellingwerf
7. Publiciteit
8. Conclusie

Hoofdstuk 7: *Gemeentewapens en de spreuk 'Iuste iudicate filii hominum'*

Hoofdstuk 8: *Gemeentewapens van Oost- en Weststellingwerf opnieuw vergeleken*

Hoofdstuk 9: *Leven met heraldische slordigheden*

1. Slordige fouten in gemeentewapen en gemeentevlag
2. Behoud en herstel gevelstenen met het gemeentewapen

Epiloog – Bijlage – Bronvermelding

Wie op basis van deze voorlopige inhoudsopgave al geïnteresseerd is geraakt in het boekwerk kan dat hier kenbaar maken: info@stichtingdegrijpvogel.nl. Melding van deze interesse zal niet worden opgevat als een bestelling.

5. HET PUBLIEKE KUNSTWERK 'Veenarbeidersgezin' in Haulerwijk van Maria van Everdingen (1978); onderstaande tekst is ontleend aan het boek 'Kunstwerken aan de weg' van Karst Berkenbosch uit het jaar 2007.

Maria van Everdingen (De Bildt 1913 – Scharnegoutum 1985) kreeg pas belangstelling voor het beeldhouwen na een grafische opleiding aan de Academie voor Beeldende Kunst in Amsterdam. Een vervolgopleiding in de beeldhouwklas van de Weense Kunstacademie brak zij echter af toen Hitler in 1938 Oostenrijk binnenviel. Door de

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

Tweede Wereldoorlog raakte de kunst voor haar tijdelijk op de achtergrond. In 1958 keerde zij naar Nederland terug. Vanaf 1965 woonde zij in Fryslân.

Met dit beeld heeft Maria van Everdingen vooral de moeilijke rol van de vrouw willen benadrukken. Het beeld is een waardige hommage aan alle mensen die, opgeklommen uit de armoede van de vervening, Haulerwijk groot gemaakt hebben. Men moest lange werkdagen maken, waarbij het hele gezin moest meewerken. De lonen waren laag en de verplichte winkelnering en het drankmisbruik maakten het er niet gemakkelijker op. Toch straalt dit beeld naast de armoede ook tederheid uit en bescherming, terwijl er voor een normaal gezinsleven in die tijd nauwelijks plaats was. De schep die de man bij zich draagt, geeft aan dat hij bijna geen tijd heeft om even bij zijn gezin te zijn. Er moest gewerkt worden om het hoofd boven water te houden.

De beelden van Maria van Everdingen gaan vaak over gewone mensen zonder macht en aanzien. Ze schrijft dat toe aan haar sterke sociale betrokkenheid. 'Wat je denk ik in al mijn beelden terugvindt, is de menselijke aandacht, de aandacht voor de ander. Dat komt denk ik van mijn Quaker-zijn. Wij geloven dat in ieder mens een goddelijke vonk is. Dat brengt erg veel respect voor het leven bij', zegt zij in een interview met de Leeuwarder Courant in 1983. 'De fluitende Rietvlechter' in Noordwolde is ook van haar hand. Met maar liefst 14 beelden is zij in Friesland sterk vertegenwoordigd. Aan abstract werk heeft ze zich nooit gewaagd. 'Het heeft geen zin de mensen puzzeltjes op te geven.' Het dienende element staat centraal in haar werk.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Maria_van_Everdingen

Stichting De Grijpvogel/ december 2016